

i Lovforslagets § 4. Hvad det første Punkt angaar, foreslaas Statsunderstøttelsen forøget med 100,000 Kr. Som det ærede Ting vil erindre, er det nuværende Tilskud fra Staten til disse Skoler og deres Elever 300,000 Kr. Efter Forslaget bliver det derimod 400,000 Kr., og Forøgelsen foreslaas fordelt paa den Maade, at der for det første gaar 20,000 Kr. til selve Skolerne. Der er god Grund til at give disse denne forøgede Støtte, baade fordi deres Tal i de forløbne 10 Aar er steget, om end ikke betydeligt, og navnlig fordi Lærerkrafterne i de senere Aar ere blevne langt dyrere end tidligere, og fordi det er blevet nødvendigt for Skolerne at anskaffe bedre og dyrere Materiel end før. Ved at yde et yderligere Bidrag af 20,000 Kr. vil man ikke komme ud over, hvad der var Forudsætningen, da Loven af 1892 blev givet, nemlig at Skolerne skulde have en Trediedel af, hvad der anvendtes til Lærertilsløninger m. m. Dernæst foreslaas det at give 10,000 Kr. til Understøttelseskasser for disse Skolers Lærere. Det er noget nyt, idet man ikke i den nugældende Lov kender noget tilsvarende. Det er jo ikke nogen lukrativ Forretning at være Lærer ved en Højskole. Det gaar gerne saaledes, at naar disse Lærere blive gamle, staa de uden Støtte, idet de ikke have nogen Adgang til Pension. Det har vist sig, at flere ældre og veltjente Lærere saa godt som intet have at leve af. Rigsdagen har vægret sig ved at give dem Understøttelse paa Finansloven. Nu have Skolerne slaaet sig sammen og samlet ind til en Understøttelseskasse. Det er ikke store Midler, de hidtil have tilvejebragt, men de haabe at kunne samle mere i Tidens Løb, navnlig naar de faa Støtte fra Statskassens Side. Den Lov, der blev vedtaget for kort Tid siden om private Realskoler, indeholder en lignende Bestemmelse om Tilskud til Understøttelse eller Pension. Det er efter min Mening en lempelig og rimelig Maade at yde Hjælpen paa, at Understøttelsen gives med det samme Beløb, som de paagældende selv indsamle til vedkommende Kasse. De 10,000 Kr., som her foreslaas, ville ikke komme til Udbetaling fra Statskassens

Side i de første Aaringer, fordi Højskolerne, saa vidt jeg ved, kun selv yde et Bidrag af godt 1,600 Kr., et Bidrag, der dog selvfølgelig vil stige, om dette Forslag maatte blive vedtaget. Dernæst foreslaas de 70,000 Kr. som forøget Tilskud til Eleverne. Det er den vigtigste og væsentligste Forøgelse, men den tiltrænges ogsaa i højeste Grad. Da vi fik Løven i 1892, var Forudsætningen, som det tydelig nok fremgaar af Loven og ogsaa udtaltes under Forhandlingerne, at Halvdelen af Skolernes Aarselever skulde have Statsunderstøttelse med indtil 20 Kr. pr. Maaned. Den Sum, der da ydedes, 180,000 Kr., svarede netop til, hvad der var Brug for til det nævnte Formaaels Opnaaelse. Det viste sig imidlertid temmelig hurtigt, at Pengene ikke i Længden vare tilstrækkelige. Tóg man i dette Øjeblik Halvdelen af Skolernes Aarselever og ydede dem 20 Kr. hver pr. Maaned, vilde der dertil udkræves en Sum af 244,600 Kr. Det foreslaas nu at fastsætte Beløbet til 250,000 Kr., hvilket altsaa omtrent er, hvad der i Øjeblikket tiltrænges. Højskolerne og Landbrugsskolerne have paa dette ligesom paa det foregaaende Punkt ønsket, at man ikke vilde sætte noget Fiksum, men lade Tilskuddet være stigende. Det har jeg været betænkelig ved at foreslaa, ikke mindst af Hensyn til Statskassens Tarv. Derimod har jeg ingen Betænkelighed haft ved at sætte en fast Sum som i 1892, fordi det er min Overbevisning, at hvis der fremtidig skulde tiltrænges mere, vil den danske Rigsdag altid være villig til at imødekomme en saadan Trang. Der er jo heller intet til Hinder for, at en Lov af denne Art underkastes Revision, det er tværtimod efter mit Skøn heldigt, naar Tiden maatte paakræve det. Under Behandlingen i det andet Ting blev det sagt, at Understøttelserne i alt for rigeligt Maal ydes til velhavende Folks Børn, man nævnede særlig Gaardmandsbørn, idet man regnede enhver Gaardmand lige med en Velhaver, hvad der langfra er Tilfældet. Man mente, som sagt, at Understøttelserne gaves til velhavende Folks Børn, men det er ikke Tilfældet, de gives, som ogsaa tilsigtet, til ubemidlede, hvilket ogsaa vil ske i Fremtiden. Der er mer end ubemidlede